

RTC 331 SİNEMA TARİHİ

(Radyo, Televizyon, Sinema bölümüne zorunlu.)

AMAÇ ve HEDEFLER

Bu dersin amacı, sinemanın, kitle iletişimi ve popüler kültür içindeki yerini, sanat ve sanatsal yaklaşımlarla ilişkilerini, 20. yüzyılın toplumsal ve siyasal olgularıyla nasıl bir etkileşim içinde varolduğunu, sinemanın işleyiş modellerini, bunları belirleyen ekonomik yaklaşımlarla teknolojik yenilikleri ortaya koymaktır. Hedeflenen, öğrencilerin, filmleri birer kültürel ürün olarak ele almalarını ve izlenen filmlere yönelik eleştirel bakışın zenginleşmesini sağlamaktır.

DERS İÇERİĞİ

- 1. Hafta:** 19. Yüzyıl Avrupası, bilimsel gelişmeler, icatlar, modern kentler ve sinema; bir kurum olarak sinema ne anlama gelir? Ticari sinemanın doğuşu, geleneksel anlatı ve gösteri formlarıyla ilişkileri;
- 2. Hafta:** 1920'lerde ABD'de siyasal ortam, Hollywood tekelleri ve Stüdyo Sistemi, radyo yayınları, sesli filme geçiş ve sonuçları;
- 3. Hafta:** 1930'lar Avrupa'sında siyasal ortam, ekonomik bunalım, İspanya iç savaşı, Fransa'da Halk Cephesi ve sinemaya etkisi;
- 4. Hafta:** Sovyetler Birliği, İtalya ve Almanya'da devlet sinemaları;
- 5. Hafta:** 1930'larda Hollywood, film türleri, yıldızcılık ve film denetim mekanizması;
- 6. Hafta:** Film türleri ve belgesel sinemanın gelişimi;
- 7. Hafta:** 2. Dünya Savaşı dönemi ve sonrasında Hollywood, renkli filme geçiş, tekellerin sonu, televizyonun rekabeti ve siyasal baskılar;
- 8. Hafta:** Soğuk savaş dönemi ve dünyadaki siyasal gelişmeler, sosyal devlet ve refah toplumu anlayışı, Ulusal sinema kavramı, 3. Dünya Ülkelerinde sinema;
- 9. Hafta:** Savaş sonrası dünya sinemasında gerçekçi yaklaşımlar ve İtalyan Yeni Gerçekçiliği;
- 10. Hafta:** Yeniden biçimlenen Amerikan Sineması, türlerde görülen değişim ve teknolojik yenilikler;
- 11. Hafta:** Fransız Yeni Dalga'sı ve *cinema verite* ;
- 12. Hafta:** İngiliz "yeni dalga"sı, bedava/özgür sinema anlayışı;
- 13. Hafta:** Türkiye'de sinema, tarihsel süreç, Yeşilçam'ın işleyiş sistemi, 1970'ler ve sonrası.

ÖN KOŞUL:

Bu dersin ön koşulu *Sinematografi* dersidir.

SEYREDİLMESİ ZORUNLU FİMLER

- Modern Zamanlar* (Modern Times, Charlie Chaplin, 1936).
Dr. Caligari'nin Muayenehanesi (Das Kabinett des Dr. Caligari, Robert Wiene, 1920).
Potemkin Zirhlisi (Bronesosets Potyomkin, Sergey Ayzenshtayn, 1925).
Film Kameralı Adam (Chelovek s kinoapparatom, Jiga Vertof, 1929).
Mekanik Bale (Ballet Mecanique, Fernand Leger, 1924).
Endülüs Köpeği (Un Chien Andalou, Luis Bunuel, 1929).
Yurttaş Kane (Citizen Kane, Orson Welles, 1940).
Çifte Tazminat (Double Indemnity, Billy Wilder, 1944).
Bisiklet Hırsızları (Ladri di Biciclette, Vittorio De Sica, 1948).
Yağmur Altında Söylenen Şarkı (Singin' in the Rain, Stanley Donen-Gene Kelly, 1952).
Yedi Samuray/Kanlı Pirinç (Shichinin no Samurai, Kurosava Akira, 1954).
Rıhtımlar Üzerinde (On the Waterfront, Elia Kazan, 1954).
Pançali Baba (Pather Panchali, Satyajit Ray, 1955).
Yedinci Mühür (Det sjunde inseglet, Ingmar Bergman, 1957).
Dört Yüz Darbe (Les Quatre Cents Coups, Françoise Truffaut, 1959).
Nefes Nefese (A Bout de Souffle, Jean-Luc Godard, 1960).
Sporcunun Hayatı (This Sporting Life, Lindsay Anderson, 1963).
Tanrı ve Şeytan Güneşin Toprağında (Deus e o Diabo na Terra do Sol, Glauber Rocha, 1964).
Bataklı Damın Kızı Aysel (Muhsin Ertuğrul, 1934).
Kanun Namına (Ömer Lütfi Akad, 1952).
Suçlular Aramızda (Metin Erksan, 1964).
Gurbet Kuşları (Halit Refiğ, 1964).
Vesikalı Yarım (Lütfi Akad, 1968).
Umut (Yılmaz Güney, 1969).

OKUNMASI ZORUNLU METİNLER

- Abisel, Nilgün; **Sessiz Sinema**, 3. Basım, De Ki, Ankara, 2010.
Abisel, Nilgün; **1930'larda Avrupa Sineması**, Çoğaltma, Lefkoşa, 2012.
Abisel, Nilgün; **1930-1940 Dönemi Hollywood Sineması: Stüdyo Sistemi, "Hays Office", Sesli Film ve Türler**, Çoğaltma, Lefkoşa, 2012.
Abisel, Nilgün; **2. Dünya Savaşı Sonrasında Hollywood**, Çoğaltma, Lefkoşa, 2013.
Abisel, Nilgün; **Türk Sineması Üzerine Yazılar**, 2. Basım, Phoenix, Ankara, 2005, s. 7-72; s. 103-134 ve s. 199-226.
Büker, Seçil; G. Topçu (Der.), **Sinema, Tarih, Kuram, Eleştiri**, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını, Ankara, 2008.

YARDIMCI OKUMA METİNLERİ

- Abisel, Nilgün;; **Popüler Sinema ve Türler**, Alan, İstanbul, 1995.
Abisel, N. ve diğerleri; **Çok Tuhaf Çok Tandık, Vesikalı Yarım Üzerine**, Metis, İstanbul, 2005.
Arslan, Umut T. **Bu Kabuslar Neden Cemil?**, Metis, İstanbul, 2005, s. 27-56.
Bazin, André; **Çağdaş Sinemanın Sorunları**, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1966.
Monaco, James; **Bir Film Nasıl Okunur?**, Oğlak Bilimsel Yayınlar, İstanbul, 2002.
_____; **Yeni Dalga**, + Kitap, İstanbul, 2006.
Özön, Nijat; **Türk Sineması Tarihi**, Antalya Kültür Sanat Vakfı, Ankara, 2003.
Scognamillo, Giovanni; **Cadde-i Kebir'de Sinema**, Metis, İstanbul, 1991.
Suner, Asuman; **Hayalet Ev, Yeni Türk Sinemasında Aidiyet, Kimlik ve Bellek**, Metis, İstanbul, 2006.

DEĞERLENDİRME

Vize ve final sınavları yazılı olarak yapılmaktadır. Değerlendirmede esas 100 puan, dersi geçme başarı notu 60 olup, vize notunun ağırlığı % 40, final notunun ağırlığı % 60'tır. Başarı notu en az 60'tır.